

Κατερίνα Χατζοπούλου

Ιστορικός - Βιβλιοθηκονόμος
Ειδικός Σύμβουλος στο ΥΠΕΠΘ
Μέλος του Δ.Σ. της Ε.Ε.Β.

**Διεθνής Ομοσπονδία Ενώσεων
Βιβλιοθηκών και Ινστιτούτων :
Λαϊκές βιβλιοθήκες :
κατευθυντήριες οδηγίες.
Σπάρτη :
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη,
2000.122 σ. ISBN 960-86374-1-4**

Πρόκειται για τις οδηγίες της Διεθνούς Ομοσπονδίας Ενώσεων Βιβλιοθηκών και Ινστιτούτων (IFLA) για τις λαϊκές βιβλιοθήκες, που συνέταξε ομάδα εργασίας και παρουσίασε στο Συνέδριο της IFLA το 1985 (εκδόθηκε το 1986). Από τότε δεν αναθεωρήθηκε ούτε έχουν γίνει επαυξήσεις.

Το Μανιφέστο όμως της Unesco για λαϊκές βιβλιοθήκες που περιλαμβάνεται στο παράρτημα I, αναθεωρήθηκε το 1994. Η έκδοση είναι ενδιαφέρουσα γιατί μέσα από τα έξι κεφάλαια του οδηγού δίνονται συνοπτικά οι κατευθυντήριες γραμμές που διέπουν τη λειτουργία και την οργάνωση των λαϊκών βιβλιοθηκών.

Στόχος δεν είναι η καθιέρωση «προτύπων», δεν αναλύεται με λεπτομέρειες ο τρόπος που γίνονται κάποια πράγματα αλλά η καταγραφή του τι μπορεί να γίνει. Οδηγίες – προτάσεις χρήσιμες για όλους αυτούς που εργάζονται ή έχουν την ευθύνη των λαϊκών βιβλιοθηκών.

Η μετάφραση έγινε από την Χριστίνα Οικονομοπούλου και την Μαρία Βακαλοπούλου.

**Η βιβλιοθήκη του σχολείου.
Τριμηνιαίο περιοδικό για τις
σχολικές βιβλιοθήκες.
Θεσσαλονίκη, 2001 (1)**

Ο βιβλιοθηκονόμος Γιώργος Ασπμακόπουλος στην παρουσίαση του πρώτου

τεύχους του περιοδικού, θέτει το πλαίσιο της προσπάθειας: δημιουργία ενός χώρου συζήτησης και προβληματισμού για τις σχολικές βιβλιοθήκες στη σημαντική αυτή περίοδο, που δρομολογούνται οι πρώτες προσπάθειες ώστε να γίνουν θεσμός.

Δεν έχουμε παρά να επαινέσουμε την προσπάθεια και ειδικότερα στον τόσο σημαντικό τομέα των σχολικών βιβλιοθηκών. Περιμένουμε τη συνέχεια.

**Η Ακαδημαϊκή Βιβλιοθήκη ως
Εκπαιδευτική και Ερευνητική
Μονάδα στην 3η Χιλιετία :
πρακτικά 8ου Πανελληνίου Συνεδρίου
Ακαδημαϊκών
Βιβλιοθηκών, Ρόδος 20-22 Οκτω-
βρίου 1999. Μυτιλήνη: Πανεπι-
στημιακές Εκδόσεις Αιγαίου
2000. 399 σ. ISBN 960-86789-0-0**

Οι 31 εισηγήσεις του 8ου Συνεδρίου των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών οργανώνονται γύρω από τρεις μεγάλες θεματικές ενότητες :

Η Ακαδημαϊκή Βιβλιοθήκη ως εκπαιδευτική και ερευνητική μονάδα, οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες στην Ελλάδα στο τέλος του 20ού αιώνα και καινοτομίες, υποδειγματικές εφαρμογές, νέες τάσεις.

Ο προβληματισμός είναι εμφανής και στοχεύει όπως αναφέρει στην εισήγησή του ο Πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής καθηγητής Κ. Σοφούλης, στη χρήση της βιβλιοθήκης «σαν ένα οργανικό στοιχείο της εκπαιδευτικής διαδικασίας». Οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες πλέον αναπτύσσονται και εξελίσσονται. Απομένει ένα βήμα ακόμα «να έρθουν οι φοιτητές και οι καθηγητές μέσα στις βιβλιοθήκες», έργο όμως δύσκολο όταν λάβουμε υπόψη ότι το εκπαιδευτικό σύστημα είναι «περίπου εχθρικό στην ιδέα της ακαδημαϊκής βιβλιοθήκης».

Για όσους δεν παρακολούθησαν το συνέδριο, η προσεγμένη έκδοση επιτρέπει να έχουν μια συνολική εικόνα των προβληματισμών που κατατέθηκαν και των

έργων που υλοποιούν οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες.

Αναμένουμε τα πρακτικά του 9ου και του 10ου Συνεδρίου.

**Ανθή Ε. Κατσιρίκου:
Σύγχρονες Τάσεις
στην Οργάνωση και Διοίκηση των
Βιβλιοθηκών.
Εκδόσεις Παπασωτηρίου, 2001.
ISBN: 960-7510-78-X**

Οι βιβλιοθήκες από αρχαιοτάτων χρόνων αποτελούν την μνήμη των λαών και των πολιτισμών. Αν η γραφή στην αρχή και το βιβλίο μετέπειτα στάθηκαν οι αιτίες πολιτισμικών αλλαγών και κοινωνικών επαναστάσεων, οι βιβλιοθήκες με τις μεθόδους που γνωρίζουν καλά και εφαρμόζουν διατήρησαν και συντήρησαν τη σκέψη και συνέβαλαν στην εξέλιξη της ανθρωπότητας.

Σήμερα, η γνώση καθώς και η πληροφορία έχουν πολλαπλασιαστεί, ενώ τα μέσα μεταφοράς και διάδοσης ξέφυγαν από το παραδοσιακό έντυπο και επεκτάθηκαν στους σκληρούς δίσκους και στην ψηφιοποίηση.

Τούτο αποδείχτηκε εν μέρει αναγκαίο από τον όγκο της παραγομένης σήμερα γνώσης, αλλά και από τα πλεονεκτήματα που οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές και οι τηλεπικοινωνίες προσφέρουν.

Σήμερα, διανύουμε την εποχή που έχει πλέον αποδειχθεί και έχει γίνει παραδεκτό από όλους ότι η ψηφιοποίηση δεν αποτελεί από μόνη της σύστημα οργάνωσης της γνώσης, αλλά η συστηματική οργάνωση των βιβλιοθηκών είναι απαραίτητη σε κάθε τέτοια βάση, είτε πρόκειται για το Internet είτε για άλλα αρχεία..

Με την αύξηση της παραγωγής της γνώσης, οι βιβλιοθήκες διεθνώς αισθάνθηκαν τον περιορισμό του προϋπολογισμού τους και την αδυναμία απόκτησης του αναγκαίου για την εξυπηρέτηση των αναγνωστών τους προσωπικού, με αποτέλεσμα να αναζητήσουν λύσεις συνεργασίας με συγγενείς βιβλιοθήκες, αλλά κυρίως την

μελέτη μεθόδων που θα προσέφεραν την βέλτιστη κατά το δυνατόν αξιοποίηση των προϋπολογισμών.

Η αναγκαιότητα αυτή συνέβαλε ώστε οι βιβλιοθήκες να μετατοπίσουν το κέντρο του ενδιαφέροντός τους από την συλλογή στον αναγνώστη και τις ανάγκες του. Η σύνδεση απόδοσης κάθε υπηρεσίας και κόστους, οδήγησε στην εισαγωγή μεθόδων της Οργάνωσης και Διοίκησης στις βιβλιοθήκες.

Το βιβλίο εστιάζει την προσοχή του στην σύγχρονη θεωρία της Οργάνωσης και Διοίκησης και εφαρμόζει πτυχές της στο περιβάλλον των βιβλιοθηκών. Η χρήση των νέων τεχνολογιών από τις βιβλιοθήκες και οι οργανωτικές αλλαγές που συντελούνται, αναδεικνύουν την αναγκαιότητα εισαγωγής της καινοτομίας στις βιβλιοθήκες και των καινοτομικών εργαλείων, μαζί με τις μεταστροφές δράσης που αυτή προϋποθέτει.

Η περίοδος την οποία διανύουν οι βιβλιοθήκες σήμερα είναι χαρακτηριστική για την δυναμική της και την διαρκή εξέλιξη, οι ψηφιακές βιβλιοθήκες που είναι μια γεγονός και για την χώρα μας αποτελούν μέρος της δυναμικής, με όλες τις επιδράσεις που ασκούν. Μια τέτοια περίοδος μπορεί να βρει αντιστοιχίες στα χαρακτηριστικά των χαοτικών φαινομένων των φυσικών επιστημών όπως αυτά βρίσκουν εφαρμογή στα κοινωνικά συστήματα και το σύγχρονο μάνατζμεντ. Το βιβλίο αναφέρεται σε αυτά, στις συνθήκες των βιβλιοθηκών σήμερα καθώς και σε οργανωτικές προτάσεις στην περίοδο αυτή της αστάθειας και ασυνέχειας.

Η ενασχόληση με τους οικονομικούς πόρους και την κατανομή τους αποτελεί μια αναγκαιότητα για τις βιβλιοθήκες, το ίδιο και η γνώση της χρηματοοικονομικής ανάλυσης. Στο βιβλίο αναφέρονται στοιχεία χρήσιμα για τους βιβλιοθηκάρους καθώς και στοιχεία ανάλυσης κόστους υπηρεσιών. Η κατανομή των εξόδων στους προϋπολογισμούς και η επιλογή της βέλτιστης από τις εναλλακτικές λύσεις για τον καταμερισμό των οικονομικών πόρων γίνεται με διάφορες

μεθόδους, εδώ προτείνεται ένα σύστημα υποστήριξης αποφάσεων το οποίο αξιολογεί ποιοτικά κριτήρια.

Το προσωπικό των βιβλιοθηκών είναι αυτό στο οποίο οφείλεται η ύπαρξη τους και το οποίο όπως έχει αποδειχθεί, χρειάζεται διαρκή εκπαίδευση και κατάρτιση προκειμένου να ανταποκρίνεται στις προκλήσεις του παρόντος και να δημιουργεί το μέλλον. Έχει αξία λοιπόν η θέσπιση ενός συστήματος ανάπτυξης του προσωπικού των βιβλιοθηκών και του τρόπου αξιολόγησής του.

Το προσωπικό των βιβλιοθηκών στην Ελλάδα, έχει συμβάλλει τα μέγιστα στην ύπαρξη οργανωμένων βιβλιοθηκών και τούτο καθίσταται ιδιαίτερα αξιόλογο αν αναλογιστεί κανείς την βαρύτητα και την σημασία που η ελληνική πολιτεία δίνει στις βιβλιοθήκες. Το βιβλίο προτείνει

ένα συστηματικό τρόπο καθορισμού του περιεχομένου των θέσεων, καθώς και της αξιολόγησης των βιβλιοθηκάρων, συμπεριλαμβανομένης και της διαδικασίας διαρκούς εκπαίδευσης και ανάπτυξης.

Είναι γεγονός ότι οι ελληνικές βιβλιοθήκες στερούνται βασικών εργαλείων στη δουλειά τους, έναντι των συναδέλφων τους άλλων χωρών, όπως είναι τα εθνικά πρότυπα, οι θεματικοί όροι, η εθνική βιβλιογραφία και άλλα εξίσου φλέγοντα θέματα.

Παρόλα αυτά, το βιβλίο είναι σημαντικό από την άποψη ότι η σύγχρονη επιστήμη της οργάνωσης και διοίκησης βοηθά τις βιβλιοθήκες στην αποτελεσματική χρήση του χρόνου, των πόρων, των πηγών, των ανθρώπων.